Busnes Cymru | Business Wales

Rheoli eich Cyllid Mentrau Iaith Cymru

Undeb Ewropeaidd / European Union

Llywodraeth Cymru / Welsh Government

Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop

European Regional Development Fund

GWYBODAETH YMARFEROL

MOESAU GWEMINAR

- Mae croeso i chi ofyn cwestiynau trwy sgwrs (chat)
- Mae'r holl feicroffonau (ac eithro un fi) i gael eu diffodd
- Byddwch yn barchus
- 45-60 munud yn dibynnu ar gwestiynau
- Bydd recordiad o'r weminar yn cael ei e-bostio i chi.

Busnes Cymru | Business Wales

CYFRIFOLDEBAU YMDDIRIEDOLWYR

Ymddiriedolwyr elusen yw'r bobl sy'n gwasanaethu ar gorff llywodraethu elusen. Efallai y gelwir nhw yn ymddiriedolwyr, cyfarwyddwyr, aelodau bwrdd, llywodraethwyr neu'n aelodau pwyllgor ayb. Beth bynnag yw eu henw, mae unrhyw un sy'n gyfrifol am redeg a rheoli gweinyddiaeth elusen yn cael ei ddosbarthu fel ymddiriedolwr elusen (Deddf Elusennau 2011, adran 177).

Ymddiriedolwyr elusen sydd yn y pen draw yn gyfrifol am gyfarwyddo busnes eu helusen, a rhaid iddynt dderbyn y cyfrifoldeb hwn. Mae'n golygu sicrhau ei bod yn ddiddyled ac yn cael ei rhedeg yn dda, ac yn darparu'r canlyniadau elusennol er budd y cyhoedd y cafodd ei sefydlu ar eu cyfer.

Busnes Cymru | Business Wales

Sut mae diwallu cyfrifoldebau?

GWYBODAETH RHEOLAETH CYSON

PENNU CYLLIDEBAU MANWL

DIRPRWYO EFFEITHIOL

Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop
European Regional Development Fund

Datganiadau Ariannol Sylfaenol

- Rhagolwg Llif Arian;
- Cyfrif Elw a Cholled;
- Mantolen Ariannol.

BETH YW LLIF ARIAN?

- Mae rhagolwg llif arian yn dangos faint o arian mae’r busnes yn bwriadu ei dderbyn a'i dalu dros gyfnod o amser.
- Yn nodweddiadol daw arian ‘i fewn’ o werthiannau ac arian parod a gyflwynwyd (ee. benthyciadau, cynilion, buddsoddiad, grantiau).
- Arian sy’n mynd ‘allan’ fydd costau busnes, megis rhent busnes, yswiriant, costau staff, ad-daliadau benthyciad / cyllid, tyniadau a stoc / deunyddiau crai.
- Gall busnes ddefnyddio llif arian i nodi heriau a chyfleoedd, ee. prinder arian parod
- Er bod llif arian fel arfer yn cael ei baratoi am gyfnod o 12 mis, gellir creu rhagolwg byrrach ar gyfer sefyllfa o argyfwng.
- Mae rhagolygon llif arian yn aml yn ofynol wrth wneud cais am fenthyciadau, buddsoddiadau, grantiau ac ati.
- BLAENORIAETH YW RHEOLI ARIAN

Busnes Cymru | Business Wales

1. Incwm

2. Costau

3. Y gwahaniaeth rhwng Incwm a Chostau

4. Ar ddechrau'r mis

5. Ar ddiwedd y mis

	Ionawr	Chwefror	Mawrth	Cyfanswm
Incwm (arian i mewn)				
Gwerthiant	2,000	2,000	2,500	6,500
Buddsoddiad Personol	2,500			2,500
CYFANSWM INCWM	**4,500**	**2,000**	**2,500**	**9,000**
Costau (arian sy'n mynd allan)				
Cyflogau			500	500
Tyniadau	1,000	1,000	1,000	3,000
Rhent	150	150	150	450
Cyfrifiadur	40	40	40	120
Offer cychwynol	2,500			2,500
Trydan	85			85
Ffôn	30	30	30	90
Marchnata		250	250	500
Cynhwysion	250	250	350	850
CYFANSWM COSTAU	**4,055**	**1,720**	**2,320**	**8,095**
LLIF ARIAN NET	445	280	180	905
Balans Agoriadol	0	445	725	0
Balans Cau	445	725	905	905

ENGHRAIFFT LLIF ARIAN

Busnes Cymru | Business Wales

Creu Rhagolwg Llif Arian

- Amcangyfrif cyfanswm yr incwm ar gyfer pob mis (arian i fewn):
  - ➢ Arian parod/Taliadau â dderbyniwyd;
  - ➢ Cofnodi gwerthiannau credyd yn ystod y mis yr ydych yn disgwyl eu derbyn/cael eich talu.
- Amcangyfrif cyfanswm y costau ar gyfer pob mis (arian sy'n mynd allan):
  - ➢ Pryd y byddwch yn gwario'r arian (ym mha fis).
- Cyfrifo eich llif arian Net misol:
  - ➢ Cyfanswm Incwm – Cyfanswm Costau.
- Cyfrifo y balans agoriadol a'r balans cau ar gyfer pob mis.

Cyfalaf Gweithio

Paint sydd ei angen arnoch er mwyn rhedeg y busnes

Mis	1	2	3
Cyfanswm Gwerthiant	500	1,000	2,000
Cyfanswm Costau Refeniw	1,000	1,200	1,000
Cyfalaf gweithio	-500	-200	1,000
Cyfalaf Gweithio Cronnus	-500	-700	300

Angen £500 er mwyn talu'r costau

Angen £200 arall er mwyn talu'r costau

£1,000 ar gael ar ôl costau
OND
£300 ar ôl diffyg talu yn ôl am mis 1 a 2

C Y F A L A F G W E I T H I O

	Cynnydd Diwrnodau	Lleihad Diwrnodau
Dyledwyr (Ased)	Defnydd Arian Parod Angen mwy o gyllid	Ffynhonell Arian Parod Angen llai o gyllid
Stoc (Ased)	Defnydd Arian Parod Angen mwy o gyllid	Ffynhonell Arian Parod Angen llai o gyllid
Credydwyr (Rhwymedigaeth)	Ffynhonell Arian Parod Angen llai o gyllid	Defnydd Arian Parod Angen mwy o gyllid

Cyfalaf Gweithredol

LLEIHAD ASEDAU + CYNNYDD RHWYMEDIGAETHAU = FFYNHONELL ARIAN PAROD

CYNNYDD ASEDAU + LLEIHAD RHWYMEDIGAETHAU = DEFNYDD ARIAN

Undeb Ewropeaidd European Union
Llywodraeth Cymru Welsh Government
Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop
European Regional Development Fund

Defnyddio Llif Arian er mwyn osgoi problemau

	Ionawr	
	Rhagolwg	Mewn gwirionedd
Gwerthiant	2,000	1,500
Buddsoddiad Personol	2,500	2,500
CYFANSWM INCWM	**4,500**	**4,000**
Cyfrifiadur	40	45
Offer cychwynol	2,500	2,450
Cynhwysion	250	345
CYFANSWM COSTAU	**2,790**	**2,840**
LLIF ARIAN NET	**1,710**	**1,160**
Balans Agoriadol	0	0
Balans Cau	1,710	1,160

← Llai na'r disgwyl (Gwerthiant)

← Cyfalaf cychwyn (Buddsoddiad Personol)

← Llogi/prynu/(HP) mwy na'r disgwyl (Cyfrifiadur)

← Cael bargen dda (Offer cychwynol)

← Uwch na'r disgwyl (Cynhwysion)

← Beth mae hyn yn ei olygu ar gyfer Chwefror, Mawrth ac yyb? (Balans Cau)

Busnes Cymru | Business Wales

Cael eich Talu

- Cael telerau talu clir;
- Anfonebu yn rheolaidd – cyn gynted ac y bydd y Gwaith wedi'i gwblhau;
- Gwneud anfondebau'n glir;
- Cadwch mewn cysylltiad â chwsmeriaid;
- Atgoffwch nhw fod taliad yn ddyledus;
- Os nad ydynt yn talu ar amser, rhaid dilyn fyny;
- Daliwch ati i ofyn;
- Os yw'r broblem yn parhau, ystyriwch gweithredu ymhellach.

Cyfrif Elw a Cholled

- Perfformiad ariannol dros gyfnod penodol;
- Defnyddir gan Gyllid a Thollau EM (HMRC) i wirio treth a chyfraniadau Yswiriant Gwladol (NI) Dosbarth 4;
- Yn cynnwys gwerthiannau â anfonebwyd ond heb eu talu eto (oni bai bod cyfrifyddu ar sail arian parod);
- Yn cynnwys treuliau na thalwyd amdanynt eto (oni bai bod cyfrifyddu ar sail arian parod);
- Yn cynnwys dyledion drwg a lwfans buddsoddi/dibrisiant;
- Nid yw'n cynnwys tyniadau na Yswiriant Gwladol;
- Nid yw'n cynnwys TAW (ar werthiannau na chostau).

Cyfrif Elw a Cholled

Cyfanswm Gwerthiant â anfonebwyd

Cyfanswm côst cynhyrchu'r gwerthiant hyn

Gwerthiant	£20,000
Côst Gwerthiant	£5,000
Elw Grôs	£15,000
Costau Sefydlog a Gorbenion	£10,000
Elw/colled Net	£5,000

Cyfanswm Gwerthiant – Côst Gwerthiant

Côst rhedeg y busnes

Elw Net – holl gostau'r busnes (ac eithrio tyniadau)

Busnes Cymru | Business Wales

Rhagweld Gwerthiannau

- Rhagweld ar sail y farchnad;
  - Yn seiliedig ar ganlyniadau eich ymchwil i'r farchnad.
- Rhagweld gwerthiant yn seiliedig ar adnoddau;
  - Yn seiliedig ar faint y gallwch ei gynhyrchu.
- Rhagweld gwerthiant ar sail gwerth;
  - Yn seiliedig ar y swm mae'n rhaid i chi ei werthu i wneud elw.

Rhagweld ar Sail y Farchnad

- Defnyddiwch ganfyddiadau ymchwil i'r farchnad i amcangyfrif gwerthiannau.

- Byddwch yn realistig:
  ESIAMPL: Gwely a Brecwast – 8 o gwelyau

  Ymchwil £30 y pen y noson

  8 gwelyau x £30 = Rhagweld gwerthiannau o £240 y diwrnod

  Cystadleuwyr yn llawn 75% o'r amser.

  75% o £240 = £180 y diwrnod

  Peidiwch ac anghofio:

  Gwyliau – Haf v Gaeaf – Digwyddiadau arbennig

Rhagweld gwerthiant yn seiliedig ar adnoddau

- Faint y gallaf ei wneud/capasiti?
- Faint o oriau cynhyrchiol?

PETHAU I YSTYRIED:

- Offer a pheiriannau;
- Deunyddiau crai;
- Deunyddiau pecynnu;
- Argaeledd pobl – wedi eu hyfforddi neu heb eu hyfforddi;
  Gwyliau, amser egwyl ayyb.
- Oes digon o arian ar gael i ariannu'r uchod.

Rhagweld gwerthiant ar sail gwerth

- Faint sydd angen i mi ei werthu i dalu'r holl gostau a gwneud elw?

- Cyfrifo pwynt adennill costau:

$$\frac{\text{Costau Sefydlog (Cyflogau, rhent, yswiriant.)}}{\text{Pris Gwerthu – Costau uniongyrchol yr uned}} = \text{Pwynt adennill costau}$$

.

$$\frac{£10{,}000}{(£6 - £2)} = 2{,}500 \text{ uned}$$

Busnes Cymru | Business Wales

Creu eich Rhagolwg Gwerthiant

- Cydbwysedd, gwahanol ddulliau;
- Ceisio bod mor gywir a dibynadwy â phosib.

Tymhorol

Telerau talu

Y tywydd

Y gallu i gynhyrchu

Gwyliau

Prisiau

Digwyddiadau arbennig

Cynigion arbennig

Ffasiwn

Gweithgareddau eich cystadleuwyr

Mantolen Ariannol

- Cipolwg ar gyflwr ariannol y busnes ar adeg benodol.

- Fe'i defnyddir i asesu gwerth eich busnes;
  - Un o'r pethau cyntaf mae darpar fuddsoddwr neu Rheolwr Banc eisiau ei weld.
- Yn ofynnol gan Dŷ'r Cwmniau (Cwmniau Cyfyngedig) a Chyllid a Thollau E M.
- Bwysig ei ddeallt – gall eich Cyfrifydd neu feddalwedd cyfrifeg eich helpu i'w baratoi.

Busnes Cymru | Business Wales

Mantolen Ariannol

Eiddo | Dyledion

Arian parod neu yn hawdd i'w trosi'n arian parod

Ar gyfer defnydd tymor hir

ASEDAU	
Asedau Cyfredol	
Arian parod	5,000
Cyfrifon a Derbyniwyd	4,000
Stoc	11,000
Cyfanswm Asedau Cyfredol	**20,000**
Asedau Sefydlog	
Offer	2,000
Llai Dibrisiant Cronedig	-200
Cyfanswm Asedau Sefydlog	**1,800**
Cyfanswm Asedau	**21,800**

RHWYMEDIGAETHAU	
Rhwymedigaethau Cyfredol	
Dyledwyr Tymor Byr	3,000
Cyfrifon yn Daladwy	2,000
Cyflogau	5,000
Cyfanswm Rhwymedigaethau Cyfredol	**10,000**
Rhwymedigaethau Tymor Hir	
Benthyciad 5 mlynedd	11,000
Cyfanswm Rhwymedigaethau Tymor Hir	**11,000**
Ecwiti	
Ecwiti'r Perchennog	800
Cyfanswm Rhwymedigaethau ac Ecwiti	**21,800**

Yr hyn sy'n ddyledus nawr ac mewn 12 mis

Unrhyw beth sy'n ddyledus dros gyfnod hirach

Mae Mantolen ariannol bob amser yn cydbwyso!

CYFANSWM ASEDAU = CYFANSWM RHWYMEDIGAETHAU + ECWITI

R H E O L I E I C H C Y L L I D

Busnes Cymru | Business Wales

Rheoli Cyllid yn Effeithiol

- Bod â chyllideb gadarn a realistig;
- Cadwch gofnodion clir, cywir a diweddar;
- Cadwch yr holl anfonebau, datganiadau a derbynebau;
- Adolygu'r llif arian yn wythnosol/yn rheolaidd;
- Gwiriwch y Cyfrif Banc ac arian parod yn ddyddiol;
- Cael telerau talu clir a sicrhau bod cwsmeriaid yn ymwybodol ohonynt;
- Anfonebu yn rheolaidd a rheoli talwyr hwyr;
- Ymateb yn brydlon!

Busnes Cymru Business Wales

- Gogledd Cymru
- Ffôn: 01745 585 025
- E bost: gogledd@businesswales.org.uk

- **Canolbarth a Gorllewin Cymru**
- Ffôn: 01267 233 749
- E bost: gorllewincymru@businesswales.org.uk

- **De Cymru**
- Ffôn: 01656 868 500
- E bost: southwales@businesswales.org.uk

Cysylltwch hefo'r Tîm

Busnes Cymru | Business Wales

CYSYLLTU HEFO NI

03000 6 03000

sian.jones@businesswales.org.uk

@_busnescymru

Busnes Cymru / Business Wales

@busnes.cymru

ADBORTH - http://doo.vote/bwwebw

https://businesswales.gov.wales/cy

Busnes | Business
Cymru | Wales

Diolch yn Fawr

Cwestiynau ar lwyfan " Chat"

Gadewch adborth os gwelwch yn dda

- http://doo.vote/bwwebw

Cronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop
European Regional Development Fund